

سخن ماه:

رفتار ناهنجار با سرمایه های طبیعی

و

منابع درآمدهای اتفاقی

با وجود پرهیز از ادای هرگونه دیباجه پردازی غیر ضروری یادآور شد که کلیه ی جامعه های انسانی به تناسب از دارایی های طبیعی به سرمایه تبدیل شده و یا قابل تبدیل به سرمایه در سطح ملی و منطقه یی، سطح الارضی و تحت الارضی و همچنین درآمدهایی اتفاقی ناشی از تغییرات آمایشی سر زمین یا... برخوردارند. تغییراتی که می توان و باید با بهره گیری سنجیده از آنها زمینه های لازم برای سرمایه گذاری، آبادانی سرزمین و شکوفایی اقتصادی هرچه بیشتری رافراهم آورد. این دارایی های طبیعی در کشور ما عبارتند از: نفت و گاز، سایر کانی های گران بهاء و یا برخی انواع دارایی های سطح الارضی قابل تبدیل به سرمایه و... دارایی هایی طبیعی که احدی از احاد مردم درآفرینش آنها کوچک ترین نقشی نداشته و لذا در مالکیت و متعلق به کشورند و نه مردم یا این نسل و نسل های آینده و یا دولت.

و اما، درآمدهای اتفاقی که منظور، به طور نمونه افزایش ارزش ناشی از تغییرات آمایشی سرزمین، از جمله تغییرات کاربری اراضی خارج از محدوده شهرها و در نتیجه گسترش محدوده خدماتی شهرها و افزایش ارزش اراضی روستایی و بر اساس تأیید شورای عالی شهر سازی به اراضی شهری تبدیل می شوند یا به عنوان نمونه تغییر کاربری اراضی زراعی و جنگلی مخروبه ساحلی و یا سایر انواع مربوط می باشد...، درآمدهایی که با رعایت و اجرای قوانین مالیاتی ضمن جلوگیری از ایجاد فاصله طبقاتی بیشتر که ناشی از درآمدهای اتفاقی مورد اشاره می باشد، بخش عمده اعتبارات مورد نیاز برای ایجاد تاسیسات زیربنایی منطقه یی رابه سادگی می توان از این طریق تامین کرد. یاب به طور کلی تبدیل دارایی های ملی / منطقه یی عمومی و خصوصی به سرمایه و... یا مهیا سازی جاذبه های توریستی نا مهیا که منظور تبدیل آنها به سرمایه های مهیا توریستی و آماده برای بهره گیری می باشد و...، که کلاد نظام مالیاتی کشور یا مغفول مانده اند و یا مورد بی توجهی...

بگذریم!

مرور کم و کیف عملکرد فعالیت های اقتصادی کشور، در طول چند دهه ی گذشته، حاکی از آن است که به حکم اصول و مبانی علم اقتصاد سیاسی، که در واقع منظور علم اداره امور اقتصادی / اجتماعی و فرهنگی جامعه می باشد، اگر نه کل اما بیشترین بخش از کاستی های

اقتصادی کشور صرف نظر از ضعف مدیریت اداره امور اقتصادی، ریشه در رفتار ناهنجار کارگزاران اداره امورات اقتصادی با وجوه حاصل از فروش دارایی های به سرمایه تبدیل شده از جمله: نفت و گاز و یاسایر کانی های گران بهاء و همچنین دارایی های به سرمایه تبدیل شده دولتی از جمله کلیه مالکیت های واگذار شده و به تبع آن سیاست های پولی / مالی و بی توجهی به دارایی های ملی و محلی قابل تبدیل به سرمایه اعم از دارایی های سطح الارضی یا تحت الارضی عمومی و خصوصی داشته و دارد.

اکنون بی گمان چنانچه با بهره گیری از ساز و کارهای مناسب، تغییری سنجیده و سازنده در رفتار با سرمایه های مورد نظریجاد نشود، که منظور تمیز رفتار با درآمد از رفتار با سرمایه می باشد، کاستی های اقتصادی حاکم بر عملکرد اقتصادی کشور نه تنها برطرف نخواهد شد، بلکه هر روز بیش از پیش و به گونه یی فزاینده رو به فزونی خواهد نهاد، لذا نمی توان در انتظار سرانجامی جز پایان کارپیشه و سرمایه خور بود. دلیل این ادعا رابه طور نمونه می توان از حاصل فرآیند اجرای اندیشه بهینه سازی یارانه ها و یا ایجاد، حساب ذخیره ارزی، سپس صندوق ذخیره ارزی و در نهایت صندوق توسعه ی ملی دریافت، درمورد بهینه سازی یارانه ها پیشنهاد این بود که باتوجه به جایگاه قیمت های واقعی کالا و خدمات در توسعه ی اقتصادی و ضرورت برقراری قیمت های واقعی در بازار که منظور قیمت تمام شده کالا و خدمات به اضافه سود متعارف برای تولید کننده می باشد، گروه آسیب پذیر و نه کل جامعه، یعنی افراد و خانواده های زیر و در خط فقر، که شناسایی آنان به خلاف برخی نظرات فوق العاده سهل و آمار آن نزدیک به صد در صد در اختیار است، از نظر معیشتی و گذران زندگی روزمره با مشکل روبه رو خواهند شد، بایستی با کاهش هزینه زندگی آنها که سهل ترین روش آن معافیت گروه آسیب پذیر از پرداخت برخی هزینه ها مانند: بهداشت و درمان، حمل و نقل درون و بیرون شهری، تحصیل رایگان دو فرزند در کلیه مقاطع تحصیلی و... می باشد مورد حمایت قرار داد. یادرمورد صندوق ذخیره ارزی که هدف از پیشنهاد، حفظ وجوه مورد نظر به عنوان سرمایه و اعمال رفتار سنجیده ناظر بر سرمایه و نه رفتار با درآمد و... بود اما کارگزاران امور اقتصادی کشور بی توجهی به تذکرات پی در پی و تبعیت از ذهنیت نا راست شکل گرفته در اقتصاد متمرکز و دستوری دولتی، و استفاده رسانه های گروهی داخلی و خارجی از واژه درآمد که با نهایت تاسف از تأیید و توصیه برخی اقتصاددان ها، یا روشن تر، اقتصادی نویس ها نیز همچنان برخوردار و مورد توصیه است، به غلط آن را درآمد عنوان کردند و لذا با آن به عنوان درآمد و نه سرمایه رفتار شد، که البته این رفتار همچنان ادامه دارد. رفتاری که سبب اتلاف افزون بر چند صد میلیارد دلار، و بارآور مسائل و مشکلاتی شد که اکنون نه به این سادگی ها که تصور می شود و به این زودی ها برطرف شدنی است. مسایل و مشکلاتی مانند ایجاد توقع مخرب ناشی از برقراری استاندارد تصنعی بالا و غیر قابل سنجش با توان تولید اقتصادی کشور، استاندارد کاذبی که به هزینه و یا به بیان درست تر اتلاف سرمایه های مورد اشاره برقرار گشته و لاجرم منجر به کاهش نرخ رشد اقتصادی تا بیش از ۵ درصد در نهایت عقب

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

ماندگی اقتصادی/اجتماعی وحتا تخریب فرهنگی شده است.رویدادی که در عرف کسب و کار، مایه خوری منجر به ورشکستگی نامیده می شود و ما نیز در علم اقتصاد سیاسی، آن را ائتلاف سرمایه می نامیم .زیرابنا به مشهور و به حکم علم به خلاف درآمد که تا اندازه یی والبتنه نه صد در صد می توان آن را به دلخواه مصرف کرد، سرمایه را جز به مصرف سرمایه گذاری های زیربنایی وتولیدی مولد فرصت های شغلی جدید یا پس انداز و پشتوانه توان مالی کشورنمی توان رساند.-که البته این بحث جداگانه و مستقل خودرا می طلبد - سرمایه یی که بنا به اشاره در مالکیت ومتعلق به کشور است و نه این نسل یا نسل های آینده ویا دولت و...، بنابراین باید فقط برای آبادانی کشور، وشکوفایی اقتصادی،وپشتوانه توان مالی کشور آن را مورد بهره گیری قرار دادونه جز این!

دکتر امیر هوشنگ امینی - دکتر در اقتصاد سیاسی

اخبار کوتاه اتاق ها

اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان

اخبار اتاق ایران و انگلیس

برگزاری جلسه ماهانه هیات رئیسه اتاق ایران و انگلیس

جلسه ماهانه هیات رئیسه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و انگلیس طبق روال بعدازظهر شنبه دوم آذر ماه راس ساعت ۱۵:۰۰ با حضورمهندس خاموشی رئیس وسایراعضا هیات تشکیل و برگزارگردید. در این جلسه بعد از مبادله اخبار اقتصادی به ویژه در درخصوص بودجه کل کشور، نرخ ارز، برنامه های توسعه صنعتی معدنی کشور و ادای توضیحات دکتر امینی درخصوص متن سخنرانی پیتر اوبورن، سخنران مدعو درمهمانی شام اتاق بازرگانی انگلیس و ایران در مجلس عوام بریتانیا و اینکه سخنرانی مذکور ضبط نگردیده و لذا خلاصه آن قرار است توسط اتاق انگلیس و ایران در لندن تهیه و برای ما ارسال گردد، مجدداً خواهان نظرات اعضا درخصوص چگونگی افزایش درآمد اتاق گردید. علاوه بر این دعوت آقای ذره بینی مبنی بر برگزاری جلسه دی ماه اتاق در کمیسیون تجارت اتاق اصفهان مطرح و مورد تایید قرار گرفت. همکاری اتاق های مشترک با یکدیگر

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

مجدداً مورد تاکید قرار گرفت و مقرر گردید اقدامات لازم برای تشکیل جلسه به منظور همکاری تنگاتنگ پنج اتاق مشترک ایران و آلمان، ایران و انگلیس، ایران و بلژیک، ایران و فرانسه و ایران و ایتالیا در چارچوب مذاکرات انجام پذیرفته به عمل آید و نتیجه به هیات مدیره گزارش شود. در پایان مهندس خاموشی برای رویارویی با کمبود ارز و برنامه های اقتصادی مورد نیاز بیاناتی درباره ضرورت تدوین برنامه توسط دولت ایراد کردند. جلسه راس ساعت ۱۷:۰۰ پایان یافت

برگزاری جلسه کمیسیون های تخصصی اتاق ایران و انگلیس

۱- کمیسیون بازرگانی، صنعت و گردشگری و فن آوری های نوین: جلسه ماهانه این کمیسیون طبق روال ساعت ۱۵:۰۰، دوشنبه ۹۲/۰۹/۰۴ در محل دبیرخانه و با حضور خانم زهرا نقوی و آقایان امیرحسین پژوهی، محمدرضا حیدری، حمیدرضا شهبابیان، محمدرضا عاقلی، سید رضی سید اصفهانی، پرویز شکرانی، عبدالرضا نوروزی، رامین طاعتی و به ریاست آقای علی حمزه نژاد برگزار گردید. در این جلسه بعد از تبادل اخبار در خصوص وعده دولت مبنی بر رفع محدودیت واردات دارو و رفع مشکل ورود کالا از انگلیس و ترخیص آن از گمرک آقای پژوهی مطالبی درباره نابسامانی های ایجاد شده در بازار موتورسیکلت ایراد کرد. همچنین در خصوص صادرات مواد غذایی به انگلیس بحث و گفتگو و پیشنهاد شد اعضا در مورد مطالب عنوان شده بررسی و هرگونه فعالیتی که به نظرشان برای توسعه روابط بازرگانی دو کشور مفید بنظر می رسد به رئیس کمیسیون اعلام دارند. جلسه راس ساعت ۱۷:۰۰ پایان یافت.

۲- جلسه کمیسیون تسهیل سرمایه گذاری و مشارکت ها: کمیسیون تسهیل سرمایه گذاری و مشارکت ها در آذر ماه جاری راس ساعت ۱۷:۰۰ با حضور خانم زهرا نقوی و آقایان محمدرضا حیدری، حمیدرضا شهبابیان، رامین طاعتی، امیرحسین پژوهی، رضا مهدوی، به ریاست دکتر امیرحسین امینی تشکیل گردید. در این جلسه بعد از تبادل اخبار اقتصادی دکتر امینی به تفصیل درباره بازار آتی مسکن و نیازهای واقعی آن، به ویژه سرمایه گذاری در این زمینه و پیش بینی ریزش بازهم بیشتر قیمت در قیاس با سایر تولیدات از لحاظ هزینه تولید و عرضه بیاناتی ایراد کرد. در پایان با توجه به عملکرد کمیسیون اعلام شد چنانچه برخی اعضا محترم به هر دلیل نمی توانند در جلسات کمیسیون شرکت کنند مراتب را اعلام نمایند تا تکلیف روشن شود، موضوع مورد تایید اعضا قرار گرفت و سپس اخبار اقتصادی روز نیز به تفصیل مبادله و درباره برنامه عملی مشترک که مورد توافق ایران و ۱+۵ قرار گرفته بحث و گفتگو شد. جلسه راس ساعت ۱۹:۰۰ پایان پذیرفت.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران ، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

۳- کمیسیون عضویت: جلسه کمیسیون عضویت در آذر ماه جاری روز سه شنبه ۹۲/۹/۲۶ با حضور خانم زهرا نقوی و آقای علی حمزه نژاد به ریاست دکتر امیرهوشنگ امینی برگزار گردید. باتوجه به اینکه در این ماه درخواست جدیدی برای عضویت در اتاق اتاق در این ماه درخواست جدیدی برای عضویت دریافت نشده بود فقط ۱۲ مورد درخواست تمدید عضویت دریافتی بررسی موافقت گردید.

اخبار کوتاه اقتصادی ایران

یک هفته مهلت به نهادهای اجرایی برای

معرفی صاحبان درآمدهای غیرموجه و ویژه خواران اقتصادی

اسحاق جهانگیری در بخشنامه‌ای که در سایت دولت منتشر شده است ، از دستگاه‌های اجرایی خواسته است گزارش کامل اقدام‌های غیرقانونی در زمینه تهیه ارز، مواد و تجهیزات، پرداخت غیرقانونی پول و اجرانکردن تعهد قراردادهای را به ویژه در شرایط تحریم به دفتر او بفرستند.

در این بخشنامه از نهادهای دولتی خواسته شده است مشخصات کامل اشخاص متخلف در سازمان‌های دولتی و غیردولتی و میزان تخلف آن‌ها را گزارش کنند.

هفتم دی ماه امسال، حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران از آقای جهانگیری خواسته بود که ظرف یک ماه گزارشی درباره کسانی که از شرایط ناشی از تحریم‌ها سوءاستفاده کرده‌اند، ارائه کند.

در ماه‌های اخیر بعضی از مقام‌های جمهوری اسلامی درباره فساد مالی ناشی از تحریم‌ها انتقاد کرده‌اند.

'واکنش به رانت‌خواری ۶۵۰ میلیون یورویی'

علاوه بر دستور به نهادهای دولتی، اسحاق جهانگیری هم‌زمان در نامه‌ای از محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت و ولی‌الله سیف، رئیس بانک مرکزی هم خواسته فضا را برای فعالیت ناسالم اقتصادی و رانت‌خواری فراهم نکنند.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

نامه آقای جهانگیری در واکنش به اعتراض احمد توکلی، نماینده مجلس به وزیر صنعت و رییس بانک مرکزی نوشته شده است.

آقای توکلی پیشتر درباره رانت یا "ویژه‌خواری ۶۵۰ میلیون یورویی" یک تاجر واردکننده خوراک دام به وزیر صنعت و رییس بانک مرکزی نامه نوشته و از آن‌ها انتقاد کرده بود.

این نماینده مجلس تهران، بانک مرکزی و وزارت صنعت را متهم کرده که با در نظر گرفتن امتیازهای ویژه به گفته او "غیرقانونی"، از جمله خرید و پرداخت با تاخیر ارز، زمینه را برای "سود بادآورده" این تاجر وارد کننده خوراک دام فراهم کرده است.

در واکنش به اظهارات آقای توکلی، اسحاق جهانگیری معاون اول رییس‌جمهوری ایران نامه‌ای به وزیر صنعت و رییس بانک مرکزی نوشته و اقدام‌های این دو نهاد برای تسهیل واردات کالاهای ضروری را تایید کرده است.

آقای جهانگیری گفته "با تدبیر وزیر صنعت و رییس بانک مرکزی، وارد کننده ابتدا کالا وارد می‌کند و پس از چند ماه ارز خود را دریافت می‌کند و به فروشنده تحویل می‌دهد".

اما در عین حال معاون اول رییس‌جمهوری ایران تاکید کرده که این تسهیلات باید در اختیار تمام واردکنندگانی باشد که حاضر هستند با چنین شرایطی کالای اساسی وارد کنند.

رئیس جمهور خواهان شناسایی موارد 'سوءاستفاده

از

شرایط تحریم' شد

به گزارش بی بی سی دکتر روحانی از اسحاق جهانگیری معاون اول خود خواسته است "اقدامات لازم برای شناسایی و مجازات کسانی را که با تبانی و سوءاستفاده از امتیازات خاص، زمینه ویژه‌خواری و درآمدهای غیرموجه فراهم کرده‌اند در اولویت کار" قرار دهد. آقای روحانی همچنین دستور داده است معاون اول او درباره کسانی که از شرایط ناشی از تحریم ها سوءاستفاده کرده اند، ظرف یک ماه گزارش ارائه دهد.

رئیس جمهور در نامه خود نوشته است: "مبارزه با مفسد اقتصادی، لازمه پیش رفت و عدالت است و دولت تدبیر و امید، برای خروج اقتصاد کشور از رکود و ایجاد رونق اقتصادی، تأمین امنیت برای فعالیت های سالم اقتصادی را در اولویت کار خود قرار داده است".

در ماه های اخیر برخی شخصیت های سیاسی ایران از وجود فساد مالی خبر دادند که ناشی از تحریم هایی است که علیه برنامه اتمی ایران وضع شده است.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

در سال های اخیر افرادی با استفاده از شرایط تحریم، دست به کسب ثروت زده اند و به همین دلیل خواهان باقی ماندن تحریم ها هستند.

دولت تدبیر و امید، برای خروج اقتصاد کشور از رکود و ایجاد رونق اقتصادی، تأمین امنیت برای فعالیت سالم اقتصادی را در اولویت کار خود قرار داده است.

توزیع سبد کالاها ی رایگان میان ۱۵ میلیون نفر

دولت اعلام کرده است که از اول بهمن ماه امسال سبد رایگان کالا که مجموعه ای از اقلام اساسی است را به عنوان کمک هزینه، در میان کارکنان دولت، بازنشستگان و مستمری بگیران توزیع می کند.

این سبد شامل ۱۰ کیلوگرم برنج، ۴ کیلو مرغ، ۲ شانه دوازه تایی تخم مرغ، روغن مایع و ۸۰۰ گرم پنیر است.

بر اساس گزارش رسانه ها بهمن حاجعلی، مدیر اجرایی طرح سبد کالایی، گفته است ارزش این سبد، بیش از ۸۰ هزار تومان است که اعتبار ۱۵۰۰ میلیارد تومانی آن در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفته است.

این مقام دولتی ایران گفته است تا پایان سال جاری خورشیدی دو سبد رایگان در اختیار سرپرستان خانواده ها قرار داده می شود و حجم و میزان آن هم برای همه خانواده ها یکسان است.

بر اساس اعلام مقام های دولتی، تخمین زده می شود که ۱۵ میلیون نفر مشمول دریافت این سبد کالا باشند.

مقام های دولتی امیدوارند این سبد افزایش تقاضای کالاهای اساسی را خنثی کند و در عین حال باعث شود سرمایه در گردش جذب شود و به واحدهای تولیدی کشور کمک شود.

واجدان شرایط دریافت سبد کالا

سرپرستان خانوارهای کارکنان دولت، بازنشستگان، مستمری بگیران، سرپرستان خانوارهای کارگران مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی، سرپرستان خانوارهای عضو جامعه نیروهای مسلح و بازنشستگان و مستمری بگیران لشکری و کشوری، کارگران، خبرنگاران (بنا به تشخیص وزارت ارشاد) دانشجویان متأهل (بنا به تشخیص وزارت علوم، وزارت بهداشت و

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

دانشگاه آزاد اسلامی) طلبه های حوزه های علمیه و افراد تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی

آنها می گویند که این روش بر خلاف پرداخت کمک نقدی، آثار تورمی نخواهد داشت.

یک هفته مهلت به نهادهای اجرایی

برای

معرفی صاحبان درآمدهای غیرموجه و ویژه خواران اقتصادی

اسحاق جهانگیری در بخشنامه ای که در سایت دولت منتشر شده است، از دستگاه های اجرایی خواسته است گزارش کامل اقدام های غیرقانونی در زمینه تهیه ارز، مواد و تجهیزات، پرداخت غیرقانونی پول و اجرانکردن تعهد قراردادهای را به ویژه در شرایط تحریم به دفتر او بفرستند.

در این بخشنامه از نهادهای دولتی خواسته شده است مشخصات کامل اشخاص متخلف در سازمان های دولتی و غیردولتی و میزان تخلف آنها را گزارش کنند.

هفتم دی ماه امسال، حسن روحانی، رئیس جمهوری ایران از آقای جهانگیری خواسته بود که ظرف یک ماه گزارشی درباره کسانی که از شرایط ناشی از تحریم ها سوءاستفاده کرده اند، ارائه کند.

در ماه های اخیر بعضی از مقام های جمهوری اسلامی درباره فساد مالی ناشی از تحریم ها انتقاد کرده اند.

'واکنش به رانت خواری ۶۵۰ میلیون یورویی'

علاوه بر دستور به نهادهای دولتی، اسحاق جهانگیری همزمان در نامه ای از محمدرضا نعمت زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت و ولی الله سیف، رئیس بانک مرکزی هم خواسته فضا را برای فعالیت ناسالم اقتصادی و رانت خواری فراهم نکنند.

نامه آقای جهانگیری در واکنش به اعتراض احمد توکلی، نماینده مجلس به وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی نوشته شده است.

آقای توکلی پیشتر درباره رانت یا "ویژه خواری ۶۵۰ میلیون یورویی" یک تاجر واردکننده خوراک دام به وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی نامه نوشته و از آنها انتقاد کرده بود.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

این نماینده مجلس تهران، بانک مرکزی و وزارت صنعت را متهم کرده که با در نظر گرفتن امتیازهای ویژه به گفته او "غیرقانونی"، از جمله خرید و پرداخت با تاخیر ارز، زمینه را برای "سود بادآورده" این تاجر وارد کننده خوراک دام فراهم کرده است.

در واکنش به اظهارات آقای توکلی، اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری ایران نامه ای به وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی نوشته و اقدام های این دو نهاد برای تسهیل واردات کالاهای ضروری را تایید کرده است.

آقای جهانگیری گفته "با تدبیر وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی، وارد کننده ابتدا کالا وارد می کند و پس از چند ماه ارز خود را دریافت می کند و به فروشنده تحویل می دهد".

اما در عین حال معاون اول رئیس جمهوری ایران تاکید کرده که این تسهیلات باید در اختیار تمام واردکنندگانی باشد که حاضر هستند با چنین شرایطی کالای اساسی وارد کنند.

رئیس جمهور خواهان شناسایی موارد 'سوءاستفاده'

از

شرایط تحریم' شد

به گزارش بی بی سی دکتر روحانی از اسحاق جهانگیری معاون اول خود خواسته است "اقدامات لازم برای شناسایی و مجازات کسانی را که با تبانی و سوءاستفاده از امتیازات خاص، زمینه ویژه خواری و درآمدهای غیرموجه فراهم کرده اند در اولویت کار" قرار دهد. آقای روحانی همچنین دستور داده است معاون اول او درباره کسانی که از شرایط ناشی از تحریم ها سوءاستفاده کرده اند، ظرف یک ماه گزارش ارائه دهد.

رئیس جمهور در نامه خود نوشته است: "مبارزه با مفسد اقتصادی، لازمه پیش رفت و عدالت است و دولت تدبیر و امید، برای خروج اقتصاد کشور از رکود و ایجاد رونق اقتصادی، تأمین امنیت برای فعالیت های سالم اقتصادی را در اولویت کار خود قرار داده است".

در ماه های اخیر برخی شخصیت های سیاسی ایران از وجود فساد مالی خبر دادند که ناشی از تحریم هایی است که علیه برنامه اتمی ایران وضع شده است.

در سال های اخیر افرادی با استفاده از شرایط تحریم، دست به کسب ثروت زده اند و به همین دلیل خواهان باقی ماندن تحریم ها هستند.

دولت تدبیر و امید، برای خروج اقتصاد کشور از رکود و ایجاد رونق اقتصادی، تأمین امنیت برای فعالیت سالم اقتصادی را در اولویت کار خود قرار داده است.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

توزیع سبد کالاها ی رایگان میان ۱۵ میلیون نفر

دولت اعلام کرده است که از اول بهمن ماه امسال سبد رایگان کالا که مجموعه ای از اقلام اساسی است را به عنوان کمک هزینه، در میان کارکنان دولت، بازنشستگان و مستمری بگیران توزیع می کند.

این سبد شامل ۱۰ کیلوگرم برنج، ۴ کیلو مرغ، ۲ شانه دوازه تایی تخم مرغ، روغن مایع و ۸۰۰ گرم پنیر است.

بر اساس گزارش رسانه ها بهمن حاجعلی، مدیر اجرایی طرح سبد کالایی، گفته است ارزش این سبد، بیش از ۸۰ هزار تومان است که اعتبار ۱۵۰۰ میلیارد تومانی آن در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفته است.

این مقام دولتی ایران گفته است تا پایان سال جاری خورشیدی دو سبد رایگان در اختیار سرپرستان خانواده ها قرار داده می شود و حجم و میزان آن هم برای همه خانواده ها یکسان است.

بر اساس اعلام مقام های دولتی، تخمین زده می شود که ۱۵ میلیون نفر مشمول دریافت این سبد کالا باشند.

مقام های دولتی امیدوارند این سبد افزایش تقاضای کالاهای اساسی را خنثی کند و در عین حال باعث شود سرمایه در گردش جذب شود و به واحدهای تولیدی کشور کمک شود.

واجدان شرایط دریافت سبد کالا

سرپرستان خانوارهای کارکنان دولت، بازنشستگان، مستمری بگیران، سرپرستان خانوارهای کارگران مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی، سرپرستان خانوارهای عضو جامعه نیروهای مسلح و بازنشستگان و مستمری بگیران لشکری و کشوری، کارگران، خبرنگاران (بنا به تشخیص وزارت ارشاد) دانشجویان متأهل (بنا به تشخیص وزارت علوم، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی) طلبه های حوزه های علمیه و افراد تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی

آنها می گویند که این روش بر خلاف پرداخت کمک نقدی، آثار تورمی نخواهد داشت.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

یک هفته مهلت به نهادهای اجرایی برای

معرفی صاحبان درآمدهای غیرموجه و ویژه خواران اقتصادی

اسحاق جهانگیری در بخشنامه‌ای که در سایت دولت منتشر شده است، از دستگاه‌های اجرایی خواسته است گزارش کامل اقدام‌های غیرقانونی در زمینه تهیه ارز، مواد و تجهیزات، پرداخت غیرقانونی پول و اجرانکردن تعهد قراردادهای را به ویژه در شرایط تحریم به دفتر او بفرستند.

در این بخشنامه از نهادهای دولتی خواسته شده است مشخصات کامل اشخاص متخلف در سازمان‌های دولتی و غیردولتی و میزان تخلف آن‌ها را گزارش کنند.

هفتم دی ماه امسال، حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران از آقای جهانگیری خواسته بود که ظرف یک ماه گزارشی درباره کسانی که از شرایط ناشی از تحریم‌ها سوءاستفاده کرده‌اند، ارائه کند.

در ماه‌های اخیر بعضی از مقام‌های جمهوری اسلامی درباره فساد مالی ناشی از تحریم‌ها انتقاد کرده‌اند.

'واکنش به رانت‌خواری ۶۵۰ میلیون یورویی'

علاوه بر دستور به نهادهای دولتی، اسحاق جهانگیری هم‌زمان در نامه‌ای از محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت و ولی‌الله سیف، رئیس بانک مرکزی هم خواسته فضا را برای فعالیت ناسالم اقتصادی و رانت‌خواری فراهم نکنند.

نامه آقای جهانگیری در واکنش به اعتراض احمد توکلی، نماینده مجلس به وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی نوشته شده است.

آقای توکلی پیش‌تر درباره رانت یا "ویژه‌خواری ۶۵۰ میلیون یورویی" یک تاجر واردکننده خوراک دام به وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی نامه نوشته و از آن‌ها انتقاد کرده بود.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

این نماینده مجلس تهران، بانک مرکزی و وزارت صنعت را متهم کرده که با در نظر گرفتن امتیازهای ویژه به گفته او "غیرقانونی"، از جمله خرید و پرداخت با تاخیر ارز، زمینه را برای "سود بادآورده" این تاجر وارد کننده خوراک دام فراهم کرده است.

در واکنش به اظهارات آقای توکلی، اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری ایران نامه‌ای به وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی نوشته و اقدام‌های این دو نهاد برای تسهیل واردات کالاهای ضروری را تایید کرده است.

آقای جهانگیری گفته "با تدبیر وزیر صنعت و رئیس بانک مرکزی، وارد کننده ابتدا کالا وارد می‌کند و پس از چند ماه ارز خود را دریافت می‌کند و به فروشنده تحویل می‌دهد".

اما در عین حال معاون اول رئیس جمهوری ایران تاکید کرده که این تسهیلات باید در اختیار تمام واردکنندگانی باشد که حاضر هستند با چنین شرایطی کالای اساسی وارد کنند.

رئیس جمهور خواهان شناسایی موارد 'سوءاستفاده'

از

شرایط تحریم' شد

به گزارش بی بی سی دکتر روحانی از اسحاق جهانگیری معاون اول خود خواسته است "اقدامات لازم برای شناسایی و مجازات کسانی را که با تبانی و سوءاستفاده از امتیازات خاص، زمینه ویژه‌خواری و درآمدهای غیرموجه فراهم کرده‌اند در اولویت کار" قرار دهد. آقای روحانی همچنین دستور داده است معاون اول او درباره کسانی که از شرایط ناشی از تحریم ها سوءاستفاده کرده اند، ظرف یک ماه گزارش ارائه دهد.

رئیس جمهور در نامه خود نوشته است: "مبارزه با مفسد اقتصادی، لازمه پیش رفت و عدالت است و دولت تدبیر و امید، برای خروج اقتصاد کشور از رکود و ایجاد رونق اقتصادی، تأمین امنیت برای فعالیت های سالم اقتصادی را در اولویت کار خود قرار داده است".

در ماه های اخیر برخی شخصیت های سیاسی ایران از وجود فساد مالی خبر دادند که ناشی از تحریم هایی است که علیه برنامه اتمی ایران وضع شده است.

در سال های اخیر افرادی با استفاده از شرایط تحریم، دست به کسب ثروت زده اند و به همین دلیل خواهان باقی ماندن تحریم‌ها هستند.

دولت تدبیر و امید، برای خروج اقتصاد کشور از رکود و ایجاد رونق اقتصادی، تأمین امنیت برای فعالیت سالم اقتصادی را در اولویت کار خود قرار داده است.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

توزیع سبد کالاها ی رایگان میان ۱۵ میلیون نفر

دولت اعلام کرده است که از اول بهمن ماه امسال سبد رایگان کالا که مجموعه ای از اقلام اساسی است را به عنوان کمک هزینه، در میان کارکنان دولت، بازنشستگان و مستمری بگیران توزیع می کند.

این سبد شامل ۱۰ کیلوگرم برنج، ۴ کیلو مرغ، ۲ شانه دوازه تایی تخم مرغ، روغن مایع و ۸۰۰ گرم پنیر است.

بر اساس گزارش رسانه ها بهمن حاجعلی، مدیر اجرایی طرح سبد کالایی، گفته است ارزش این سبد، بیش از ۸۰ هزار تومان است که اعتبار ۱۵۰۰ میلیارد تومانی آن در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفته است.

این مقام دولتی ایران گفته است تا پایان سال جاری خورشیدی دو سبد رایگان در اختیار سرپرستان خانواده ها قرار داده می شود و حجم و میزان آن هم برای همه خانواده ها یکسان است.

بر اساس اعلام مقام های دولتی، تخمین زده می شود که ۱۵ میلیون نفر مشمول دریافت این سبد کالا باشند.

مقام های دولتی امیدوارند این سبد افزایش تقاضای کالاهای اساسی را خنثی کند و در عین حال باعث شود سرمایه در گردش جذب شود و به واحدهای تولیدی کشور کمک شود.

واجدان شرایط دریافت سبد کالا

سرپرستان خانوارهای کارکنان دولت، بازنشستگان، مستمری بگیران، سرپرستان خانوارهای کارگران مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی، سرپرستان خانوارهای عضو جامعه نیروهای مسلح و بازنشستگان و مستمری بگیران لشکری و کشوری، کارگران، خبرنگاران (بنا به تشخیص وزارت ارشاد) دانشجویان متأهل (بنا به تشخیص وزارت علوم، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی) طلبه های حوزه های علمیه و افراد تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی

آنها می گویند که این روش بر خلاف پرداخت کمک نقدی، آثار تورمی نخواهد داشت.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

تاخیر در پارس جنوبی؛ بی پولی، کمترین بهانه است

مریم قنبرزاده بی بی سی

بنا بود عسلویه واقع در جنوب ایران به پایتخت انرژی منطقه تبدیل شود. اما در سالهای اخیر، با پیش رفت اندک فعالیتها برای توسعه میدان گازی عظیم پارس جنوبی امید ایران برای داشتن یکی از بزرگترین قطبهای صنعتی تولید انرژی جهان کم رنگتر شده است.

در سالهای پایانی دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ خورشیدی، همزمان با پیش رفت سریع قطر در برداشت از ذخایر هیدروکربوری میدان مشترک پارس جنوبی، شرکت ملی نفت ایران به تکاپو افتاد و توانست قراردادهای نزدیک به ۱۰ فاز طرح توسعه میدان گازی پارس جنوبی را با پیمانکاران خارجی و داخلی نهایی کند.

فازهای ۲ و ۳ طرح توسعه پارس جنوبی، به عنوان نخستین بخش از این پروژه عظیم، تقریباً طبق برنامه ریزیها در بهمن ماه ۱۳۸۱ رسماً به بهره برداری رسید.

اجرای به موقع این پروژه در آن زمان، بهانه ای برای بلندپروازیهای بیشتر نفتی ایران شد، به گونه ای که مدیران ارشد نفتی در هر فرصتی، از موعدی برای پایان دادن به نابرابری ایران و قطر در برداشت از منابع هیدروکربوری پارس جنوبی سخن می گفتند.

حسن روحانی، رئیس جمهور کنونی ایران هم در آذر ماه امسال گفت تا پایان دولت یازدهم، بهره برداری از پارس جنوبی با قطر برابر می شود.

اما عمر چنین ادعاهایی در یک دهه گذشته، کوتاه بوده است؛ از اسفند سال ۸۷ که محمود احمدی نژاد، در آخرین سال از اولین دوره ریاست جمهورییش برای افتتاح فازهای ۹ و ۱۰ پارس جنوبی به عسلویه رفت، فعالیتها در آن منطقه بیشتر، نوعی درجا زدن بوده است تا فعالیت توسعه ای.

قرارداد اجرای شش فاز طرح توسعه پارس جنوبی در حضور محمود احمدی نژاد امضا شد

آخرین قراردادها

محمود احمدی نژاد، رئیس جمهور وقت ایران، روز ۲۵ خرداد ۱۳۸۹ بلندپایه ترین مقام ایرانی بود که در مراسم امضای قرارداد شش فاز پارس جنوبی حاضر شد.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

ارزش کل این قراردادها در آن زمان، حدود ۲۱ میلیارد دلار برآورد شد و در چارچوب آنها شرکت ملی نفت ایران اجرای فازهای ۱۳، ۱۴، ۱۹، ۲۲، ۲۳ و ۲۴ طرح توسعه پارس جنوبی را به شرکت‌های ایرانی واگذار کرد.

ایده این بود که منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این پروژه‌ها وجود دارد و شرکت‌های پیمانکار ایرانی به پشتوانه مشارکتی که در پروژه‌های قبلی داشتند، می‌توانند بخش قابل توجهی از فناوری و تجهیزات مورد نیاز این پروژه‌ها را تامین کنند.

تصمیم‌گیران نفتی ایران در آن زمان اعلام کردند که برنامه‌ریزی شده است تا این پروژه‌ها در مدت ۲۵ ماه (کمتر از سه سال) به بهره‌برداری برسد.

اما با سخت‌تر شدن تحریم‌ها علیه ایران، نه تنها سرمایه‌گذاران خارجی علاقه‌مند به توسعه پارس جنوبی کم کم پا پس کشیدند، بلکه تامین سرمایه مورد نیاز از محل منابع مالی داخلی هم با مشکل روبه‌رو شد. به حدی که شرکت ملی نفت ایران برای تامین منابع مالی مورد نیاز برای توسعه پارس جنوبی در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ به انتشار اوراق مشارکت روی آورد.

همزمان، تحریم‌های بانکی و مشکلاتی که در مبادلات بین‌المللی ایران به وجود آمد، فعالیت‌های مربوط به تهیه کالا و تجهیزات و حتی تامین دکلهای حفاری برای اجرای این پروژه‌ها را دشوارتر از قبل کرد.

اگر فازهای پارس جنوبی را رها کنیم، معلوم نیست تا پایان دولت یازدهم هم به طور کامل در مدار قرار گیرند

هرچند واکنش رسمی مقامات ایران در بیشتر موارد، انکار محدودیت‌ها و تاکید بر توانمندی شرکت‌های داخلی در به پایان رساندن پروژه‌ها بود تا طرح محدودیت‌ها و مشکلات.

اما در نهایت، بیژن زنگنه که هم‌اکنون سکانشاد اصلی صنعت نفت ایران است، گفت مشکل اجرای فازهای پارس جنوبی بیشتر مدیریتی است تا تاثیر تحریم‌ها.

وزیر نفت ایران به تازگی در گفت‌وگو با نشریه آسمان تایید کرده است که در صورت نبود برنامه‌ریزی و مدیریت مناسب، امیدی به بهره‌برداری از پروژه‌های در دست اجرا نخواهد بود. او گفت: "اگر فازهای پارس جنوبی را رها کنیم، معلوم نیست تا پایان دولت یازدهم هم به طور کامل در مدار قرار گیرند."

اولویت‌بندی

بر مبنای چنین برداشتی، خیز تازه شرکت ملی نفت ایران برای توسعه آنچه از پارس جنوبی باقی مانده است، در چارچوب تازه‌ای انجام شده است.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

وزیر نفت ایران درباره این برنامه ریزی ها گفت: "هفت فاز را در اولویت یک گذاشته ایم و ده فاز در اولویت دوم است." او اظهار امیدواری کرد که تمام این فازها در سه سال آینده به بهره برداری برسند.

بخش عمده امیدواری برنامه ریزان صنعت نفت، به بهره برداری از فازهای ۱۲، ۱۵ و ۱۶ طرح توسعه پارس جنوبی است. فعالیت های اجرایی این پروژه ها برای بیش از شش سال در جریان بوده است.

فازهای ۱۷ و ۱۸ هم در اولویت بهره برداری هستند و شرکت ملی نفت ایران در دو سال گذشته چندین بار از آماده شدن این پروژه برای بهره برداری تا پایان سال ۱۳۹۲ خبر داد، ولی تازه ترین گزارش ها، از راه طولانی پیش روی مجریان این پروژه خبر می دهد.

همزمان با دوره اوج توسعه منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس در عسلویه، بخش عمده ای از نیروی انسانی جویای کار ایران راهی جنوب کشور شد تا در پروژه هایی مرتبط با توسعه پارس جنوبی مشغول به کار شود. اما موقعیت شغلی همین افراد با رکود فعالیت ها در منطقه به خطر افتاده است.

اولویت بندی برای اجرای فازهای مختلف طرح توسعه پارس جنوبی، نوعی تقسیم منابع براساس سرعت بازدهی آنها بوده است؛ هرچه پیشرفت کار در پروژه ای بیشتر باشد، اولویت بالاتری می گیرد و شرایط قابل اطمینانی برای نیروی کارش فراهم می شود، اما همزمان، شاغلان در دیگر پروژه هایی که پیشرفت اندکی داشته اند، در موقعیت متزلزلی قرار می گیرند.

در سال های اخیر، هر از گاه، گزارش هایی از اعتراض کارگران فعال در پروژه های مختلف طرح توسعه پارس جنوبی منتشر شده اند.

خطر بیکاری در کمین کارگران فعال در فازهایی از پارس جنوبی است که در اولویت توسعه قرار ندارند

خبرگزاری کار ایران (ایلنا) آذرماه امسال گزارش داد که کارگران واحد تعمیرات مجتمع گاز پارس جنوبی در اعتراض به کاهش چند صد هزار تومانی دستمزدشان در مقابل دفتر مدیر مجتمع تجمع کرده اند. آنها ۲۸۰ نفر بودند و وضعیتی که مورد اعتراضشان بود ۶۰۰ نفر از کارگران را شامل می شد.

خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) آبان ماه امسال از تجمع گروهی از کارگران فاز ۱۳ پارس جنوبی در اعتراض به دریافت نکردن حقوق چهار ماه خود خبر داد. رسانه های محلی در شهریور ماه گزارش کردند که کارگران یک شرکت پیمانکار در فاز ۱۴ پارس جنوبی مقابل ورودی پروژه تحصن کرده و گفته اند که برای چهار ماه حقوقی دریافت نکرده اند.

خبرنامه شماره آذرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار کوتاه اقتصادی ایران و جهان و گزارش ویژه

در آبان ماه امسال هم گزارش‌های تاییدنشده‌ای از تجمع کارگران فازهای ۲۲، ۲۳ و ۲۴ پارس جنوبی منتشر شدند و رسانه‌های محلی با انتشار تصاویری که گفته شد مربوط به این تجمعات است، گزارش دادند که کارگران معترض، دست‌کم برای چهار ماه دستمزدی نگرفته‌اند.

وقتی از وزیر نفت درباره وضعیت کارگرانی سوال شد که به دلیل اولویت‌بندی پروژه‌ها در عسلویه در معرض بیکاری هستند، گفت: "انشالله مشکلات همه حل می‌شود".

روپای تبدیل پارس جنوبی به بزرگ‌ترین مرکز رشد اقتصادی ایران، صنعت نفت آن کشور را برای نزدیک به دو دهه مشغول خود کرده است. اما به نظر می‌رسد طرحی که طبق هدف های برنامه توسعه ایران قرار بود زمینه‌ساز پیش رفت اقتصادی و اجتماعی کشور در افق ۱۴۰۰ باشد، به باری بر دوش برنامه‌ریزان نفتی تبدیل شده است

گزارش ویژه:

چرا طلا برایمان قیمتی است؟

جاستین رولت بی بی سی

برخورد انسان‌ها با طلا عجیب است. این ماده از نظر شیمیایی جذابیتی ندارد و تقریباً با هیچ عنصر دیگری واکنش نشان نمی‌دهد. اما در میان ۱۱۸ عنصری که در جدول تناوبی وجود دارند، طلا آن عنصریست که ما انسان‌ها همیشه تمایل داشته ایم از آن به‌عنوان پول رایج استفاده کنیم. چرا؟

چرا اسمیم یا کروم، یا هلیوم، یا شاید هم سیورگیوم نه؟ من اولین کسی نیستم که این پرسش را مطرح می‌کند، اما دوست دارم فکر کنم که این کار را در یکی از جالب‌ترین مکان‌های ممکن انجام دادم: نمایشگاه فوق‌العاده مصنوعات طلائی پیش از کشف قاره آمریکا بدست کریستف کلمب، در بریتیش میوزیوم (موزه بریتانیا). در آنجا در کنار یک زره سینه نفیس طلای خالص با اندرئا سلا، استاد شیمی در دانشگاه یو سی ال (UCL) لندن، آشنا شدم. او نسخه‌ای از جدول تناوبی را بیرون آورد.

طلا – اطلاعات اساسی

- نماد شیمیایی (Au): از واژه aurum در زبان لاتین)
- عدد اتمی: ۷۹
- جرم اتمی: ۱۹۶٫۹۷
- یکی از فلزات "کمیاب" که در شرایط عادی اکسید نمی‌شوند
- مورد استفاده در جواهرسازی، الکترونیک، صنعت هوا فضا و پزشکی

- تصور می شود بخش اعظم طلای موجود در پوسته زمین از شهاب سنگ ها نشأت می گیرد
- بزرگ ترین تولید کنندگان: چین، استرالیا، آمریکا و روسیه

او با اشاره به سمت راست جدول به من گفت: "رد کردن بعضی عناصر بسیار ساده است. در این سمت جدول گازهای بی اثر و هالوژن ها را داریم. یک گاز هیچوقت به درد تبدیل شدن به پول رایج نمی خورد. حمل بطری های کوچک گاز کار چندان ساده ای نیست!"

"مسأله دیگر بی رنگ بودن آنهاست. از کجا می شود وجود آنها را تشخیص داد." استفاده از دو عنصری که در دما و فشار عادی به حالت مایع وجود دارند - یعنی جیوه و برم - هم چندان عملی نیست. هر دوی آنها سمی هستند و این برای ماده ای که قرار است به عنوان پول مورد استفاده قرار بگیرد، ویژگی مناسبی نیست. آرسنیک و بسیاری از مواد دیگر هم به همین ترتیب خط می خورند. سلا سپس توجهش را به سمت چپ جدول معطوف می کند و با اطمینان می گوید: "بیشتر عناصر این قسمت را هم به راحتی می توانیم رد کنیم. فلزات قلیایی و قلیایی خاکی میل شدیدی به واکنش دارند. خیلی ها از دوران مدرسه به یاد دارند که انداختن سدیم یا پتاسیم در آب چه واکنشی را به همراه دارد. آب شروع به کف کردن می کند و شعله ور می شود. استفاده از پول انفجاری ایده چندان خوبی نیست."

همین استدلال درباره گروه عناصر رادیو اکتیو هم صادق است: کسی نمی خواهد از پول سرطان بگیرد. به این ترتیب توریم، اورانیوم، پلوتونیوم و همچنین عناصری نظیر رادر فور دیوم، سیورگیوم، یونپنتیوم و اینشتاینیوم کنار می روند. این سری آخر تنها بطور موقت و در چارچوب تجربیات آزمایشگاهی به وجود می آیند و بعد از ساطع کردن تشعشعات رادیواکتیو از خود، تجزیه می شوند. بعد از آن به گروه موسوم به "عناصر خاکی کمیاب" می رسیم، که البته اکثرشان به اندازه طلا کمیاب نیستند. متأسفانه تشخیص این عناصر از هم از نظر شیمیایی آسان نیست، و شما هیچگاه نمی توانید با اطمینان بگویید که آنچه که در جیب تان است چیست. به این ترتیب تنها قسمت میانی جدول تناوبی می ماند که عناصر آن به "فلزات واسطه" موسومند.

در این گروه که از ۴۹ عنصر تشکیل شده، نام های آشنایی دیده می شود: آهن، آلومینیوم، مس، سرب و نقره. اما اگر آنها را به دقت مورد بررسی قرار دهید، متوجه می شوید که هر یک ایراداتی جدی دارند. برای مثال، ما در سمت چپ برخی عناصر سخت و بادوام را داریم. مشکل این است که گداختن این فلزات بسیار سخت است. برای شروع کار استخراج این فلزات از سنگ معدنشان باید کوره را تا حدود ۱۰۰۰ درجه داغ کنید. انسان های کهن به چنین تجهیزات پیشرفته ای دسترسی نداشتند.

چرا طلا طلایی رنگ است؟

آندرتا سلا می گوید که رنگ طلایی طلا تا همین اواخر یک معما بود. راز این معما در ساختار اتمی طلاست. آقای سلا می گوید: "مکانیک کوانتوم به تنهایی این موضوع را توضیح

نمی‌دهد. وقتی طلا را بررسی می‌کنید، می‌بینید که اتم آن بسیار سنگین است و الکترون‌های آن چنان سریع حرکت می‌کنند که مجبور می‌شوید نظریه نسبیت اینشتاین را هم وارد ریاضیات کنید. تنها پس از درآمیختن مکانیک کوانتوم با نسبیت است که متوجه موضوع می‌شوید. "آقای سلا می‌گوید که برخلاف فلزات دیگر، که در شکل خالصشان نور را مستقیماً منعکس می‌کنند، مولکول‌های طلا "قدری با نور بازی می‌کنند"، و "با جذب بخشی از طیف آبی نور، به نور منعکس شونده رنگی طلاپی و متمایز می‌دهند."

استخراج آلومینیوم هم سخت است و این عنصر برای ضرب سکه مناسب نیست. بیشتر عناصر دیگر این گروه پایدار نیستند و در صورت تماس با آب می‌پوسند، و یا در معرض هوا اکسید می‌شوند. مثلاً آهن را در نظر بگیرید؛ در تئوری گزینه خوبی برای تبدیل شدن به پول رایج است. فلز جذاب‌بست و تا درجه بالایی جلا پیدا می‌کند. اما مشکلش این است که زنگ می‌زند؛ اگر آهن را کاملاً خشک نگاه ندارید، به راحتی می‌پوسد. آقای سلا می‌گوید: "استفاده از عنصری که ارزش آن به خودی خود افت می‌کند، قطعاً ایده خوبی نیست." سرب و مس هم به همین دلیل کنار می‌روند. هر دوی این فلزات مستعد زنگ زدن هستند. در گذشته برخی جوامع از آنها به عنوان پول استفاده کرده اند، اما این پول‌ها به معنای واقعی کلمه زیاد دوام نیاورده اند. پس دیگر چه گزینه‌ای باقی می‌ماند؟

از میان ۱۱۸ عنصر جدول تناوبی تنها ۸ گزینه دیگر باقی مانده اند: پلاتین، پالادیوم، رودیوم، ایریدیوم، اسمیم و روتنیوم، به علاوه دو عنصر قدیمی و نام‌آشناک طلا و نقره. این‌ها به فلزات کمیاب معروفند و به ندرت با عناصر دیگر وارد واکنش می‌شوند. نادر بودن آنها یکی از عوامل مهم در مناسب بودنشان به عنوان پول است. حتی اگر آهن زنگ هم نمی‌زد، مبنای خوبی برای پول نبود، چون مقدار آن در طبیعت بیش از اندازه زیاد است. در نتیجه، مردم مجبور می‌شدند سکه‌های بسیار بزرگی را با خود حمل کنند. بجز نقره و طلا، بقیه فلزات کمیاب عکس همین مشکل را دارند. آنها آنقدر نادرند که برای استفاده از آنها بجای پول باید سکه‌های بسیار کوچکی ضرب شوند و این سکه‌ها می‌توانند به آسانی گم شوند. استخراج این فلزات هم سخت است. نقطه ذوب پلاتین ۱۷۶۸ درجه سانتی‌گراد است.

راز دیگر اقبال فراوان به طلا به عنوان پول رایج این است که این فلز فوق‌العاده زیباست
آندرتا سلا

پس به این ترتیب تنها نقره و طلا باقی ماندند. هر دو کمیابند، اما نه تا حدی که یافتنشان غیرممکن باشد. هر دویشان هم نقطه ذوب نسبتاً پایینی دارند، و در نتیجه ضرب سکه و شمش و ساخت جواهرات با آنها آسان است. نقره با مقادیر ناچیز گوگرد موجود در هوا واکنش می‌دهد و تیره می‌شود. به همین خاطر برای طلا ارزش بیشتری قائلم. در نتیجه معلوم می‌شود که دلیل اصلی ارزش بالای طلا همین عدم جذابیت شیمیایی آن است. تبدیلی نسبی طلا باعث می‌شود که مثلاً بتوانید مجسمه طلاپی بسازید و مطمئن باشید که ۱۰۰۰ سال بعد بدون اینکه تغییری کرده باشد، در موزه‌ای در مرکز لندن به نمایش گذاشته خواهد شد. اما این فرآیند حذف تدریجی عناصر به ما درباره عوامل مهم در تعیین پول رایج چه

می‌گوید؟ اول اینکه لازم نیست آن ماده ارزش ذاتی داشته باشد. ارزش پول رایج تنها به خاطر این است که ما به عنوان یک جامعه تصمیم گرفته ایم برای آن ارزشی قائل باشیم.

همانطور که قبلا گفتیم، پول رایج باید با ثبات، قابل حمل و غیرسمی هم باشد. کمیاب بودن نسبی هم یکی از این ویژگی‌هاست. شاید از شنیدن اینکه مقدار طلای موجود در جهان چقدر کم است، متعجب شوید. اگر همه گوشواره‌ها، کل ذخایر طلای کشورها، اندک رگه‌های طلای موجود در تجهیزات کامپیوتری، همه مجسمه‌های پیش از دوران کریستوف کلمب، و همه انگشترهای عروسی را بگیرد و آب کنید، طبق برآوردها تنها چیزی در حدود یک مکعب به ابعاد ۲۰ متر خواهید داشت. اما کمیاب و باثبات بودن همه ماجرا نیست. طلا ویژگی دیگری هم دارد که آن را در میان عناصر جدول تناوبی به بهترین گزینه برای تبدیل شدن به پول رایج تبدیل می‌کند؛ طلا طلایی‌رنگ است. بجز مس همه فلزات دیگر جدول تناوبی نقره‌ای فام هستند، و همانطور که گفتیم، مس در مجاورت هوای مرطوب زنگ می‌زند و سبز می‌شود. این ویژگی طلا را کاملا از بقیه فلزات متمایز می‌کند. آقای سلا می‌گوید: "راز دیگر اقبال فراوان به طلا به عنوان پول رایج این است که این فلز فوق‌العاده زیباست." اما چرا دیگر کسی از طلا به عنوان پول رایج استفاده نمی‌کند؟

نقطه عطف این داستان در سال ۱۹۷۳ بود؛ در این سال ریچارد نیکسون، رئیس جمهوری وقت آمریکا، تصمیم گرفت پیوند میان دلار آمریکا و طلا را قطع کند. از آن زمان به بعد مبنای همه واحدهای پولی عمده جهان چیزی جز اسکناس بدون پشتوانه نیست و قوانین کشورها می‌گوید که همه باید آنها را به عنوان وسیله پرداخت بپذیرند. نیکسون به این دلیل این تصمیم را گرفت که آمریکا دیگر برای پشتیبانی از همه دلارهایی که چاپ کرده بود، طلا در اختیار نداشت. مشکل با طلا هم همین‌جاست. میزان عرضه آن هیچ ربطی به نیازهای اقتصاد ندارد. عرضه طلا بر اساس میزان قابل استخراج آن تعیین می‌شود. در قرن شانزدهم میلادی، کشف آمریکای جنوبی و منابع عظیم طلای آن باعث افت شدید ارزش طلا - و در نتیجه افزایش شدید قیمت بقیه کالاها - شد.

از آن موقع به بعد مشکل معمولا برعکس بوده، و عرضه طلا تا حد زیادی ثابت و انعطاف ناپذیر بوده است. برای مثال، بسیاری از کشورها با جدا کردن ارزش پولشان از طلا از بحران اقتصادی بزرگ دهه ۱۹۳۰ جان سالم بدر بردند. این کار به آنها اجازه داد پول بیشتری چاپ، و به اقتصادشان تزریق کنند. تقاضا برای طلا می‌تواند تغییرات شدیدی داشته باشد، و با توجه به ثابت بودن میزان عرضه، این امر می‌تواند به نوسانات شدیدی در قیمت طلا منجر شود. برای مثال، همین اواخر قیمت طلا از ۲۶۰ دلار برای هر اونس تروا در سال ۲۰۰۱ به ۱۹۲۱/۱۵ دلار در سپتامبر ۲۰۱۱ رسید و حالا تا ۱۲۳۰ دلار پایین آمده است. این رفتار مناسبی برای یک مخزن باثبات ارزش نیست. در نتیجه، به قول وینستون چرچیل، در میان عناصر طلا بدترین پول رایج ممکن است، البته بجز همه عناصر دیگر.